

Grupa W.L.Sr.
ODDEJĘŁ II.

L.dz. 519 / III. fpu.

Belweder Adm. 6934 Tz
T. a i n s Gener. KZ

R A P O R T T Y G O D N I O W Y .

od 19/III do 25/III. 1921 r.

Lidw

I. Linja frontu.

Bez zmian.

II. Zauważone zmiany dyzlokacji.

- 1/ Dn. 15/III. r.b. na odcinku LEJPUNY - MERECZ stojący tam dotychczas, jak się okazało I/10 p.p. zluzowany został przez t.zw. Białoruski biaon, przerzucony z Kowna. Biaon 10-go p.p. po zluzowaniu odszedł do OLITY /Eksp.Nacz.Dow.Grodno/.
- 2/ Na odcinku 3-go p.p. na linji stoi tylko jeden biaon, obecnie 1-szy, nie zaś dwa jak było meldowane. Pozostałe biaony - w rezerwie. II-gi w rejonie MUSTOMIANY, III-ci w rejonie CWSIANISZKI.
- 3/ Na odcinku 3-ciej Dywizji przybyły trzy baterie: de KUPCISZEK /?/ 10-ta z Kowna, do NOWOSADY 3-cia baterja z SZALKONA, do BEKSZTANI - 4-ta z Kowna /wyw.własny/.
- 4/ Na styku 3-ciej i 1-szej Dywizji nad Wilją stoi jeden szwadron /numeracja i przydział niesznany/, który niedawno przybył z Kowna. Dwoje szwadronów w DAJNOWIE /wyw.własny/.
- 5/ Awizowane w tut. meldunku Nr.38 przybycie 1-go pułku jazdy i II/11 p.p. do rejonu MERECZA - nie potwierdza się, jak również przybycie oddziału kawalerii do MALAT i baterii do NIDOKÓW.
- 6/ Na odcinku 5-go p.p. - III-ci biaon został zluzowany przez I-szy, III-ci biaon odszedł do rezerwy do rejonu DAWGIELI - WOJASZYSZKI. /wyw.własny/.

III. Dyzlokacja.

- 1/ Suwalszczyzna. Po zluzowaniu I/10-go p.p. na odcinku LEJPUNY - MERECZ przez biaon Białoruski i odcięciem z odcinka do OLITY, dyzlokacja bez zmian. Eksp.Nacz.Dow.Grodno/.

2/ Odcinek południowo-wschodni.

Rejon 11-go p.p. - bez zmian. Do pułku został przydzielony w charakterze O.K.W. jeden szwadron 1-go pułku jazdy.

Rejon 6-go p.p. : Sztab pułku i 1-szy biaon - w JEZNIE, II-gi biaon w rezerwie w poblizu, III-ci biaon ze sztabem w WYSOKIM DWORZE obsadzen odcinek od DOWGIERDZISZEK na południe do styku z 11-tym p.p.

W rejonie pułku w STOBISZKACH - 9-ta baterja i za REZ. NOVOSADY /3 km/ na wschód od Wysokiego Dworu/.

NACZELNE WFOŁDZENIE WOJSK WŁASNYCH

ADJUTANTURA GFM.

WARSZAWA

L. Dz. 6934 Tz dnia 5 / 19 III. 1921 r.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

192

- 2 -

Rajon 3-go p.p.: pułk jednym baonem obsłada odcinek od DOWGIERDZISZEK na północ do WILJI. Sztab pułku w naj. ABRA-MOWSK. Na linji stoi I-szy baon ze sztabem w JEWIU, II-gi i III-ci baony w rezerwie: jeden w rejoni e MUSTOMIANY, II-gi w rejoni e OWSIANISZEK.

W rejoni lewego skrzydła pułku we wsi BEKSZTANY /8 klmtr. na zachód KIERNOWA/ stoi 4-ta baterja, oraz nad Wilją na styku z 7-my p.p. - jeden szwadron kawalerji /numeracja i przydział nieznane/. D-wo szwadronu w DAJNOWIE.

Sztab 3-ciej Dywizji w KOSZEDARACH. W rezerwie dywizyjnej - 9-ty p.p.: I-szy baon w rejoni STRASZUNY - MILEGJANY, II-gi w rejoni POJACISZKI - ŻOŚLE, III-ci w rejoni ŻYŻMOR. Przy pułku w ŻYŻMORACH - 7-ma baterja /wyw.własny/.

3. Odcinek północny.

Rajon 7-go p.p. - bez zmian. W LEMONTOWSCZYZNIE nadal stoi 6-ta baterja.

Rajon 1-go p.p. i 8-go p.p. - bez zmian.

Sztab 1-szej Dywizji i rezerwa na odcinku 1-szej Dywizji bez zmian.

Rajon 5-go p.p. Na linji obecnie stoją I-szy i II-gi baony, III-ci baon w rezerwie w rejoni DAWGIELI - WOJASZYSZKI. W rejoni UCIAN nadal pozostają 5-ta i 8-ma baterja.

Sztab 2-giej Dywizji, oraz szwadrony 3-go p. jazdy na lewym skrzydle 5-go p.p. - bez zmian.

4. Głęboka rezerwa.

Prócz wysunięcia na linję jednego szwadronu kawalerji i trzech baterii artylerii /4-ta i 10-ta z Kowna, 3-cia z SZALEKWA/, oraz baonu Białoruskiego z Kowna - rezerwa bez zmian.

IV. Organizacyjne. Nawiązując do poprzedn. raportu tygodni., podaje się następujące dane organizacyjne: armia litewska zasadniczo dzieli się na armię czynną i armię rezerwową. Do armii czynnej należą wszystkie pułki linjowe, do armii rezerwowej t.zw. oddziały krajowe - wzgl. etapowe, podporządkowane M.S.W. /kompanie kadrowe, komendanckie, straży kolejowej, straż graniczna i oddziały kontrwywiadu/.

Armia czynna składa się z 4-ch Dywizji piechoty, jednej Dywizji kawalerii, jednej brigady artylerii, jednego pułku wzgl. baonu Białoruskiego, jednego bzu saperów /uchodzi pod nazwą "techniczny"/, jednej eskadry lotniczej, oraz innych oddziałów i służb pomocniczych.

Organizacja 5-tej Dywizji, która już jest zapoczątkowana - naradzie została wstrzymana. Formujący się 13-tý p.p., który miał być pierwszym pułkiem tej Dywizji, przydzielony został obecnie do 1-szej Dywizji i w przyszłości ma być rozformowany i weielony do innych pułków.

W skład Dywizji wchodzą trzy pułki ze stałym przydzieleniem, oraz z osobowym - szwadrony kawalerii i Dyony artylerji.

Poniżej raz jeszcze podaje się skład poszczególnych Dywizji:

1-sza Dyw. - pułki 1-szy, 4-ty i 7-my.

2-ga Dyw. - " 2-gi, 5-ty i 8-my.

3-cia Dyw. - " 3-ci, 6-ty i 9-ty.

4-ta Dyw. - " 10-ty, 11-ty i 12-ty.

Dywizja Jazdy " 1-szy, 2-gi i 3-ci /b.Zelazny Wilk/.

Każdy zorganizowany pułk piechoty składa się z trzech batalionów /baon 3 kompanie/ i trzech K.K.M.

Każda K.K.M. etatowo liczy 9 K.M., w rzeczywistości zaś w pułkach bywa czasami więcej niż 27.

Kompanie piechoty dzielą się na trzy plutony /burys/, plutony zaś na sekcje /skyrius/ ilość których nie ustalona.

Pułk jazdy liczy 4-ry szwadrony linjowe, każdy z 2-ma K.M. i jednego szwadronu kadrowego. 1-szy i 3-ci pułki ukompletowane całkowicie, 4-ty szwadron 2-go p.formuje się.

Brygada artylerji składa się z 4-ch Dyonów polowych à 3 baterie po 4-ry działa w każdej i Dyonu ciężkiego /haubic/ z 2-ch baterji po 4-ry działa. /Wiad. w klasie/.

Uzupełnianie pułków. Odbywa się przez kompanie kadrowe z minimalnym etatem 200 bagn. W celu uzupełnienia pułki wycofywane są do rezerwy w całości lub batalionami do miejsca postoju odnośnych kadr, które stałego przydzielenia terytorialnego nie mają, przeważnie jednak stoją w pobliżu odcinków swych pułków.

Sposób mobilizacji. Kadry zasilane są przez mobilizację, którą przeprowadza wyznaczona przez Oddział Mobilizacyjny M.S.W. Komisja Mobilizacyjna, przy pomocy komitetów powiatowych.

Komitek powiatowy mając do pomocy gminny komitet przeprowadza rejestrację podlegających mobilizacji.

Zaciąganie odbywa się w Powiatowej Komisji Poborowej. Ujemną stroną tego aparatu jest to, że wobec uzależnienia rejestracji i wzywania poborowych w gminach od komitetów, często poborców przez protekcję

Jub. karówek udało się uniknąć samej rejestracji i zezwania.

Zaspakajwanie rekrutacji - odbywa się w dniu rekrutacji, kieruje Główny Urząd Zaproviantowania Armii przy M.S.W. Samo przeprowadzanie rekwiizycji /dokonanie/ należy do kompetencji specjalnego oddziału rekwiizycyjnego, który wyznaczany jest przez ówczesnego komendanta powiatowego.

Oddziałowi takismu służą pomocą władze inne.

Obsone kontyngenty wynoszą: od dzies. ziem. ornej 2 pudy zboża i 3 funty miesa trzy razy do roku. Prócz tego kašde gospodarstwo od 20 dzies. obowiązany złożyć korzuch i 6 arszenów płótna /samodziały/ lub 240 marek ost.

główne składy prowiantowe w Kownie, tam też główna piekarnia armii, oraz piekarnie 3-ciej i 4-tej Dyw. Piekarnie 1-szej i 2-giej Dyw. - w PONIEWIEŻU, straży granicznej & w KIEJDANACH.

~~W PONIEWIEŻU i KURSZARACH są Ekspozytury Intendentury Nacz. Dow.~~

Służba sanitarna - kieruje nią Naczelny Szef Sanitarny, oraz Inspektoriat Sanitarny M.S.W. Armia czynna pod względem sanitarnym podporządkowana jest Nacz. Szefowi, armia rezerwowa zaś - inspektoriatowi.

Szpitala również podzielone są na krajowe i polowe. Krajowe są przeważnie przy Wojskowych Komendanturach Powiatowych.

Polowe - przy Dywizjach: 1-szej w WILKOMIERZU, 2-giej - w PONIEWIEŻU, - 3-ciej w KOSZEDARACH.

Pułkowy personel sanitarny: jeden doktor, 4 sanitariuszki, w każdym bocznice felczer, w kompaniach sanitariusze.

V. Umocnienia polowe i urządzenia techniczne.

W ub. tygodniu wyjaśnione, iż prócz meldowanych w swoim czasie robót polowych w rejonie 1-szej Dywizji na odcinku 1-go p.p. w rejonie 3-ciej Dywizji na odcinku 3-go p.p. litwini również robią pozycje obronne, mianowicie na odcinku: tor kolejowy - AMBRYNIS - WILJA wybudowane silnie umocnione rowy strzeleckie.

W KOSZEDARACH na stacji znajduje się ruchoma czołówka amunicyjna Nr. 5, prawdopodobnie przydzielona do 3-ciej Dywizji.

W Kownie niedawno wykończono nowy pociąg pancerny, któremu nazwy jeszcze nie nadano, stoi w SZCZECINACH na zapasowym torze.

Skład pociągu: lokomotywa, 4 wozy pancernne, uzbrojone w taki działa i 10 K.M.

B O L S Z E W I C Y

XVI - ta Armia: Powtarzają się wiadomości o przejściu sztabu armii z MOHYLOWA do SMOLEŃSKA.

W rejonie armii coraz częściej tworzą się oddziały powstańcze i "zielonych", oddziały karny, wysyłane przeciw nim giną częściowo bez wieści lub wracają rozbite. Dla likwidacji takich oddziałów bolszewicy ściągają oddziały "wnus".

6 - ta Dywizja. Potwierdza się wiadomość, że Dywizja w pierwszych dniach marca odeszła z SIENNA w głąb Rosji, częściowo do BRĄSKA, częściowo do ORIA.

2 - ga Dywizja p.- Sztab Dywizji przeszedł ze SMOLEWICZ do ZABŁOCIA /8 kilm. na północno-zachód od SMOLEWICZ/.

R O Z N E.

w SZUCCIE 8/III.21 r. były rozruchy antybolszewickie, do buntu przyłączyła się część garnizonu tego miasta. Między oddziałami zbrutalowanymi i karnymi doszło do zbrojnego starcia i do pogromu komunistów i ludności żydowskiej. Po długich walkach powstanci opuścili SZUCK i odeszli w kierunku MINSKA; w mieście zaś ogłoszono stan oblężenia.

Spodziewanym jest powstanie w pow. Skuckim i Bobrujskim. Celem zapobieżenia powstaniu - bolszewicy urządzają wiece, nawołując ludność do porządku i posłuszeństwa. Dla stłumienia oczekiwanej powstania w pow. Skuckim i Bobrujskim, ściągnięto tu oddziały chinczyków /jak np. batalion Trockiego/, 3 pociągi pancernie i kilkanaście aut pancernych. Załoga pociągów pancernych "Trocki" i "Donieckij Komunist" składa się wyłącznie z komunistów.

Pod wrażeniem nadchodzących z wewnętrz Rosji wiadomości o rozruchach - w oddziałach sowieckich, znajdujących się na linii rozejmowej, odczuwa się zdenerwowanie, oczekuje się zmian sytuacji politycznej; dezercja przybrała masowy charakter /jak np. przejście 17/III. 21 r. szwadronu kozaków na naszą stronę/, dyscyplina coraz bardziej osłabia się.

Za zgodność:

Kulesinszky.

/-/ K O S C I A Ł K O W S A I , R J R

Szef Oddziału II-go.

5

Obecnie coraz szersze masy społeczeństwa, na sieć rozumięscie
nastroju ultra-litewskim, jak wojskowych ogarnia zwątpienie we
własne siły oraz przeświadczenie, iż w obecnej sytuacji i przy
takiej polityce Rządu Litwa Kowalewska o własne siły nie utrzyma-
na się. Wojna z Polską uważana jest za bratobójczą. Obecna chwila
w nastrojach widocznie będzie przełomową. Z koniecznością zaczyna
nurtować idea pojednania się z Polską. Agitacja bolzewicka wykor-
zystuje obecną chwilę, starając się przekonać, iż panowie litewscy
jak i polscy kupują kryą rohatnika i chłopa litewskiego.

Pomimo wszystko, kierujące sfery wojskowe o nastroju szowinistycznym za wszelką cenę starają się подtrzymywać ducha narodowego i
rozniesiąć zapach wojskowy wśród żołnierzy. Tak np. un. 12/III r. b.
do 203LB przyjeżdża dowódca 3-ej Dywizji, który przemawia do
rozkwarterowanych w tym rejonie żołnierzy. Treść przemowy:
zwrócenie uwagi na konieczność cierpliwości, paniczą na nasta-
niemiecko-polska wojna, która przyniesie litwinom wolne Wilno i
sperne obszary, do których mają pretensje. >

Marzec
1921.

ARMII LITWICKIEJ

Naczelnny Wódz Gen. Zukowski.
Szef Sztabu Pułk. Kleszczyński.

Piech. Lekka.	4. Dyw. Piech. D-ca Pułk. Ładyga. Kowno.	5. Dyw. Piech. 2 D-ca Biator- owska
9.P.P. Im. Ya. Kileneva D-ca Takacki	10.P.P. D-ca Maleda	11.P.P. D-ca Žeuzis
 Ludzi 1500 bagn 27 K.M.	 Ludzi 1500 bagn 27 K.M.	 Ludzi 1500 bagn 27 K.M.
 Ludzi 1500 bagn 27 K.M.	 Ludzi 1500 bagn 27 K.M.	 Ludzi 500 bagn 20 K.M.
 Ludzi 1500 bagn 27 K.M.	 Ludzi 500 bagn 20 K.M.	 Ludzi 500 bagn 20 K.M.

D-ca Litwinow.

D-ca Jackiewicz 600 Ludzi konie zabój K.M.	3.R.H. „Zelazny Wilk” 	D-ca Litwinow. Ludzi konie zabój K.M. 600
---	---------------------------------------	--

D-ca Gedgowed.

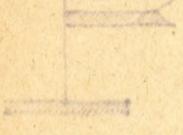
4 Dywizjon ar. sol.	Dywizjon ciężk. art. 2 (Mordiene)	Dywizjon haubic

alne na	Pociągi pancernie 	Oddział i skrota lotnicza.
------------	-----------------------	--------------------------------

ORDRE DE BATAILLE

Naczelné Dowództwo.

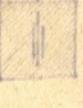
Kowno.

1. Dyw. Piech. D-ca Gen. Nasłanka. Wilkomierz.	2. Dyw. Piech. D-ca Gen. Galwidis-Bukiewicz Uciarzy.	3. Dyw. S. D-ca Put. Msz Koszedary.				
1.R.P. Jm. Ks. Sieradzka. D-ca Skotynski. ludzi 1500 bagn. 27. K.M.	4.P.P. Jm. Ks. Mendoga. D-ca Karolow. ludzi 1500 bagn. 27. K.M.	2.P.P. Jm. Ks. Budzowska D-ca Rettigis. ludzi 1500 bagn. 27. K.M.	5.P.P. Jm. Ks. Kiejska D-ca Lamys. ludzi 1500 bagn. 27. K.M.	6.P.P. Jm. Ks. Hojdata D-ca Czapliski. ludzi 1500 bagn. 27. K.M.	3.P.P. Jm. Ks. Hitolda D-ca Gracius. ludzi 1500 bagn. 27. K.M.	G.P.P. Jm. Ks. Marega D-ca Bielik. ludzi 1500 bagn. 27. K.M.

Dywizja Jazdy.

1. P. HUZAROW.	D-ca skylter 	ludzi konie szabot K.M. 600	2. P. HUZAROW.
----------------	--	--	----------------

Brygada Artylerii.

1. Dywizjon art. pol.	2. Dywizjon art. pol.	3. Dywizjon art. pol.
  	 	

Oddziały techniczne i specjalne

Baon saperów	Oddział aut. pancernych	Autokoloni
		

4 auta panc.

Kierownictwo
Naczelnego Dowództwa
Sekcji Oficerskiej